

สาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ร้อยตรี สุรัชย์ บุญคง

อายุ ๖๘ ปี

การศึกษา ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

สถานภาพ สมรส

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑๓๑ บ้านตรอกปลาไหล หมู่ที่ ๖ ตำบลย่านรี
อำเภอekinบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘-๑๗๕๖-๕๑๒๔

อาชีพ ข้าราชการบำนาญ (ทหาร) / เกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล

ร้อยตรี สุรัชย์ บุญคง ประสบการณ์ในการทำงานภาคเกษตรและดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นระยะเวลา ๓๕ ปี สามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้ ๒๕ ปี เดิมร้อยตรี สุรัชย์ บุญคง รับราชการทหาร ในช่วงที่รับราชการทหารได้ทำการเกษตรในพื้นที่ของตนเองควบคู่ไปด้วย โดยทำเกษตรเชิงเดี่ยวแต่ประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ดินเสื่อมโทรมไม่มีคุณภาพ แหล่งน้ำไม่เพียงพอ ทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงินจนมีหนี้สิน จึงได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม จนกระทั่งได้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ และน้อมนำมาปฏิบัติ ปรับเปลี่ยนสู่การทำเกษตรแบบผสมผสานด้วยความใฝ่รู้และไม่ย่อท้อได้ทดลองใช้หญ้าแฝก ถั่วพราง เพื่อปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ โดยสังเกตเห็นได้ว่าพื้นดินมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น ธาตุอาหารในดินเพิ่มขึ้น บริเวณขอบสระน้ำดินพังทลายน้อยลง น้ำจากขุนเริ่มใสขึ้น เกิดความภาคภูมิใจที่ได้ปรับปรุงพื้นที่ให้สามารถกลับมาปลูกพืชผลทางการเกษตรได้ ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีหลักการดำเนินชีวิต คือ “อยู่อย่างมีความสุข ไม่ทุกข์กับอดีต ชีวิตพอเพียง เลี้ยงตนแบ่งปัน” พื้นที่ ๓๒ ไร่ มีการจัดการพื้นที่การเกษตรที่หลากหลายให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด ได้แก่ ๑) ด้านเกษตร ประกอบด้วยกิจกรรม ทำนาข้าว ๓๐ ไร่ ปลูกมะพร้าว ๒๐๐ ต้น ส้มโอ มะนาว กล้วย พลูทอง ๓๐๐ หลัก และหญ้าแฝก ๒) ด้านประมง เพาะเลี้ยงกบในกระชัง/บ่อดิน เลี้ยงปลาในบ่อดิน เช่น ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาสวาย และปลาดุก ๓) ด้านปศุสัตว์ เลี้ยงไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง และวัว พร้อมทั้งมีการจัดบันทึกรายละเอียดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายต่อกิจกรรมการเกษตรทุกอย่างที่ดำเนินการ เพื่อให้สามารถวางแผนในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ โดยกิจกรรมการเกษตรทั้งหมดสามารถเกื้อกูลประโยชน์ต่อกัน จึงทำให้มีภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคงทางอาหาร ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี และยังสามารถแบ่งปันให้กับคนในชุมชน ด้วยความรู้ความสามารถและประสบการณ์การเกษตรที่หลากหลาย จึงใช้พื้นที่ของตนเองพัฒนาเป็นศูนย์ศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบลย่านรีและเครือข่ายคนรักแฝก ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจได้มาศึกษาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง

ผลงานสร้างคุณประโยชน์

ร้อยตรี สุรัชย์ บุญคง เป็นเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นเกษตรแบบผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีหลักการปฏิบัติเพื่อให้ “ต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตเพิ่มขึ้น

สิ่งแวดล้อมปลอดภัย คนปลอดภัย รายได้เพิ่มขึ้น เกื้อหนุนสังคม” ซึ่งต้องพึ่งพาตัวเองเป็นหลัก เพื่อให้สามารถพอเพียงเลี้ยงชีพ จากนั้นจึงแบ่งปันและถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่มีทำให้เห็นเป็นแบบอย่าง จนมีเกษตรกรได้มาศึกษาดูงานที่ศูนย์เรียนรู้ฯ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดเป็นสังคมเกษตร รวมเป็นกลุ่ม และเครือข่าย ส่งผลให้เกษตรกรได้นำความรู้ไปปฏิบัติ ด้วยนิสสัยการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน จึงสามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพการเกษตรนำพาครอบครัวหลุดพ้นจากปัญหาหนี้สิน อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นที่ประจักษ์แก่คนในครอบครัว ชุมชน และสังคม ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่โดดเด่น ได้แก่ ๑) นำ BCG Model มาปรับใช้ เริ่มตั้งแต่ Bio-Economy เป็นตัวอย่างการทำเกษตรโดยไม่เผาในพื้นที่การเกษตรใช้วิธีการหมักเศษฟาง ฉีดพ่นด้วยน้ำหมักชีวภาพ ปรับปรุงดินด้วยมูลวัวผสมกับมูลไส้เดือน Circular Economy ด้วยการนำเศษใบไม้ เศษหญ้า เศษอาหารจากครัวเรือนมาทำเป็นปุ๋ยสำหรับใช้ในแปลง และ Green Economy เป็นการไม่ใช้สารเคมีทดแทนด้วยสารชีวภัณฑ์เพื่อต่อชีวิตให้กับสิ่งมีชีวิตที่เป็นมิตรต่อพืช ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง เพิ่มพื้นที่สีเขียวรักษาความชุ่มชื้นของดินและแหล่งน้ำ ๒) ส่งเสริมและผลักดันการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำให้กับสมาชิกในชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัดและทั่วประเทศ สร้างการรับรู้สู่การขยายผลการเพาะเลี้ยงหญ้าแฝกเพื่อจำหน่ายต้นพันธุ์ สร้างรายได้ให้กับสมาชิกในหมู่บ้านประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี และส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าเป็นหัตถกรรมผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก โดยทำเป็นกระเป๋าสตางค์ จัดจำหน่ายที่ร้านภัทรพัฒน์ ดำเนินการร่วมกับบริษัท พิมพาปารีส จำกัด ในการจัดแสดงผลิตภัณฑ์กระเป๋าสตางค์จากหญ้าแฝก ๓) นำองค์ความรู้เรื่องหญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำไปแก้ไขปัญหการพังทลายของหน้าดินได้อย่างกว้างขวางทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ ได้แก่ ๑) กิจกรรมส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก ณ อ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดา อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ๒) การประยุกต์ใช้ยางรถยนต์เก่าร่วมกับหญ้าแฝก เพื่อสร้างทาบดินป้องกันน้ำเซาะตลิ่งริมแม่น้ำแควไข่มอง อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ๓) ปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ลาดเท ณ วัดศรีวิโนภาสสถิตพร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ๔) การปลูกแฝกในท่อ PVC บริเวณพื้นที่ลาดชันตามไหล่เขา เขตอำเภอดงพญาธร จังหวัดกาญจนบุรี

การขยายผลงาน

ร้อยตรี สุรัชย์ บุญคง เป็นแบบอย่างให้แก่เกษตรกรตลอดระยะเวลา ๒๕ ปี พร้อมทั้งเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องศาสตร์พระราชา เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน การปลูกและใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ให้กับภาครัฐและเอกชน และผู้สนใจที่มาศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เฉลี่ยปีละประมาณ ๒,๐๐๐ คน พร้อมทั้งมีการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร นิทรรศการ โทรทัศน์ วิทยุ และโซเชียลมีเดีย มีกลุ่มเครือข่ายในการขยายผลงานในระดับชุมชน ภูมิภาค และระดับประเทศ ได้แก่ สมาคมคนรักหญ้าแฝกแห่งประเทศไทย ๑๒ เขต มีสมาชิกประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร (ศพก.) หลักและเครือข่าย ๑๓ ศูนย์ กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว ๒๕ แปลง และการบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงาน กปร. กรมพัฒนาที่ดิน และบริษัทปตท.จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้มีประเทศแอฟริกาใต้ และคองโก ที่เข้ามาศึกษาดูงาน แล้วได้นำความรู้ในการอนุรักษ์ดินด้วยหญ้าแฝกไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองด้วย